ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΑΣΑΝΤΙΝΩΝ.

Πολλάκις οἱ πόλεμοι καὶ αἱ ταραχαὶ γίνονται αἴτιοι νὰ ἀκουσθῶσιν εἰδήσεις ἐκ λαῶν καὶ ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα εἰς ὀλίγους πρὶν ἦσαν γνωστά. Τοῦτο ἐσχάτως συνέβη μὲ τοὺς Χιβαίους, τοὺς Ἀσιναίους καὶ πρὸ πάντων μὲ τοὺς εἰσέτι πολεμοῦντας πρὸς τοὺς Ἄγγλους Ἀσαντινοὺς, περὶ ὧν παραθέτομεν τὰ ἑξῆς ὀλίγα.

Αἰτία τοῦ συγχρόνου πολέμου λέγεται ἡ ἐσχάτως γενομένη μεταβίβασις τῆς ἀποικίας Ἐλμίνης ἐκ τῶν Ὁλλανδῶν εἰς τοὺς Ἄγγλους. Φαίνεται ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσαντινῶν ἐπεθύμει νὰ γίνῃ κύριος τῆς ἀποικίας, καθότι, ὡς ἐξεφράσθη. «ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ οἱ προπάτορες αὐτοῦ ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἔφαγον καὶ ἔπιον.»

Ὁ ρίπτων τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς Ἀφρικῆς πολὺ εὐκόλως δύναται νὰ εὕρῃ τὴν ἐκτεταμένην ἐκείνην παραλίαν, τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ βρεχομένην καὶ ἐστραμμένην πρὸς νότον. Ἡ παραλία αὕτη καλεῖται Παραλία Χρυσῆ, καὶ κατέχεται ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων. Ὀλίγον μεσογειότερον ἡ χώρα κατοικεῖται ὑπὸ τῶν Φαντῆ καὶ ἄλλων ἐγχωρίων φυλῶν, διατελουσῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Εὐρωπαίων. Πέραν δὲ αὐτῶν ἐκτείνεται τὸ βασίλειον τῶν Ἀσαντινῶν, τὸ ὁποῖον, ἕνεκα τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα καὶ τὸν παρόντα αἰῶνα κατακτήσεών του, ηὔξησε πολὺ εἰς δύναμιν καὶ ἐπιρροὴν, ἔχον ὑποτελεῖς τὰς πέριξ αὐτοῦ φυλάς.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος οἱ Ἀσαντινοὶ ἦσαν φυλὴ ἄσημος, εὑρισκομένη εἰς ἀδιαλείπτους διενέξεις πρὸς τοὺς γείτονας αὐτῆς, ὅτε Ὀσάη Τουτοῦ τις, διωργανώσας αὐτὴν, τὴν ἀνέδειξε βασίλειον, γενόμενος αὐτὸς πρῶτος βασιλεύς. Διὰ τῆς ὁδηγίας τοῦ πρώτου αὐτῶν βασιλέως οἱ Ἀφρικανοὶ οὗτοι ἀνεδείχθησαν ὑπέρτεροι τῶν γειτόνων, κατὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ τὸ 1700 ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ πολλὰς ἄλλας φυλὰς ἐξετείνετο. Κατὰ 1765 ἀπαντᾶται ἡ πρώτη μνεία τῶν Ἀσαντινῶν εἰς τὰς ἐπισήμους ἐφημερίδας τῆς Ἀγγλικῆς ἀποικίας τῆς κατὰ τὸ Ἀκρωτήριον τῆς Παραλίας. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο τὸ συμβούλιον τῆς ἀποικίας εἶχεν ἀποφασίσει νὰ κρατήσῃ ἄκραν οὐδετερότητα κατὰ τὸν μεταξὺ Φαντῆ καὶ Ἀσαντινῶν πόλεμον.

Τὸ 1824, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὀσάη Τουτοῦ Κουαμίνα, ἤτοι τοῦ πέμπτου βασιλέως τῶν Ἀσαντινῶν, ἐξερράγη ὁ πρῶτος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἄγγλων πόλεμος. Ὁ τότε διοικητὴς τῆς ἀποικίας Σὶρ Κάρολος Μ' Κάρθυς, ἐξελθὼν μετ' ἰσχυρᾶς δυνάμεως κατὰ τῶν Ἀσαντινῶν, διαβάντων τὸν ποταμὸν Πράγ, τὸν χωρίζοντα αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Φαντῆ, συνεκρότησε μάχην. Πλὴν τὰ Ἀγγλικὰ στρατεύματα ἡττήθησαν· ὁ διοικητὴς καὶ σχεδὸν πάντες οἱ Εὐρωπαῖοι ἀξιωματικοὶ ἐφονεύθησαν ἅπασα ἡ χώρα τῶν Φαντῆ ἠρημώθη καὶ κατεσχέθη ἐπὶ δύο ἔτη, ἡ δὲ ἀποικία ἐπολιορκήθη στενῶς. Μετὰ δύο ἔτη (τὸν Αὔγουστον τοῦ 1826) συγκροτηθείσης δευτέρας μεγάλης μάχης, οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ ἰθαγενεῖς σύμμαχοί των ἐνίκησαν τοὺς Ἀσαντινοὺς κατὰ κράτος καὶ ἐκυρίευσαν τὸ στρατόπεδον καὶ τὰς ἀποσκευὰς αὐτῶν. Μετὰ τὸ συμβὰν τοῦτο ἤρχισαν αἱ περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεις, αἵτινες ἕνεκα διαφόρων αἰτιῶν παρετάθησαν μέχρι τοῦ 1831, κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ὁποίου ὑπεγράφη συνθήκη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀσαντινῶν Ὀσάη Ὀκότου (ἕκτου βασιλέως) ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Ἄγγλου διοικητοῦ τῆς ἀποικίας ἀφ' ἑτέρου. Ὡς ὁμήρους δὲ ὁ βασιλεὺς ἔπεμψεν εἰς τὴν ἀποικίαν ἕνα τῶν υἱῶν του, Κουανταμισσᾶν καλούμενον καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀνσὰχ, μετὰ ἑξακοσίων οὐγκιῶν χρυσοῦ, οἱ ὁποῖοι καὶ διέμενον εἰς τὴν ἀποικίαν.

Περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν νέοι τινὲς, ἰθαγενεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐμαθήτευσαν εἰς τὸ κυβερνητικὸν σχολεῖον τῆς ἀποικίας, τόσον ἐνδιαφέρον ἔδειξαν εἰς τὴν ἀπόκτησιν καὶ μελέτην τῶν Γραφῶν, ὥστε παρεκάλεσαν πλοίαρχόν τινα νὰ τοῖς προμηθεύσῃ τὰ συγγράμματα τῶν Ἀποστόλων ἐξ Ἀγγλίας. Ὁ πλοίαρχος, ἰδὼν τὴν μεγάλην τῶν νέων προθυμίαν, ὄχι μόνον βιβλία ἀλλὰ καὶ διδάσκαλον, ἑρμηνευτὴν τῶν Γραφῶν ἀπεφάσισε νὰ τοῖς φέρῃ. Φθάσας λοιπὸν εἰς Ἀγγλίαν ἐνήργησε νὰ σταλῇ εἰς τὴν Χρυσῆν Παραλίαν διδάσκαλος τοιοῦτος, ὡς καὶ πράγματι ἀπεστάλη ὁ αἰδέσιμος Ἰωσὴφ Δενβέλλης, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὰ μέρη ἐκεῖνα.

Μετὰ τοῦ διδασκάλου τούτου δὲν ἤργησαν νὰ σχετισθῶσι καὶ οἱ δύο ὅμηροι, οἱ ἐκ τῆς βασιλικῆς τῶν Ἀσαντινῶν οἰκογενείας, οἱ ὁποῖοι τόσον κατεθέλχθησαν ὑπὸ τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ὥστε μετὰ πολλῆς

χαρᾶς ἐκηρύχθησαν μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ ἓξ ὅμως μηνῶν διαμονὴν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ὁ αἰδ. Ἰωσὴφ ἀπεβίωσεν οἱ δὲ βασιλόπαιδες ἐπέμφθησαν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπως κάλλιον ἐκπαιδευθῶσιν ἐκεῖ.

Ὀλίγα μετὰ ταῦτα ἔτη (τὸ 1836), ἀποθανόντος τοῦ Ὀσάη Ὀκότου, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἀσαντῆ ὁ ἀδελφός του Κουάκου Δουάχ, περὶ τοῦ ὁποίου ἄλλος ἱεραπόστολος, ὁ Κ Ρίγλης, γράφει· «Ὁ νῦν βασιλεὺς τῶν Ἀσαντινῶν, εἶναι, ὡς μανθάνω, πολὺ ἀνεκτικώτερος ἀπὸ τὸν προκάτοχόν του, καθότι καὶ ἱεραπόστολος δύναται νὰ διαμένῃ εἰς τὴν πρωτεύουσάν του Κουμασσῆν», καὶ πάλιν «Τὴν ἑσπέραν ταύτην ἠντάμωσα ἕνα τῶν ἡμετέρων διαμείναντα εἰς Κουμασσῆν ἐπί τινα καιρόν. Οὗτος διηγεῖται ὅτι εἰς τὸν οἶκον ὅπου κατῴκει, πολλάκις μετέβησαν οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀσαντινῶν καὶ συμπροσηύχοντο· τὴν δὲ ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων αὐτὸς ὁ βασιλεὺς προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ψάλλῃ μεθ' ἑνὸς ἢ δύο ἄλλων ἐνώπιον τοῦ μονάρχου.»

Ἀφοῦ ὁ διαδεχθεὶς τὸν αἰδ. Ἰωσὴφ, Κ. Φρημάνος ἐπληροφορήθη ταῦτα, ἀπεφάσισε μὲ πρώτην εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἀσαντινῶν, τὸν δὲ Ἰανουάριον τοῦ 1839 ἐπεχείρησε τὴν ὁδοιπορίαν, ἐφωδιασμένος μὲ γράμμα τοῦ Προέδρου Μακλέου καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ διερμηνέως καὶ διαφόρων συνοδοιπόρων. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ Φρημάνου, πρώτου τότε μεταβαίνοντος εἰς τὸν σχεδὸν ἄγνωστον ἐκεῖνον τόπον, οὗ τὸ ἔδαφος ἀδιακόπως ἐμολύνετο ὑπὸ τοῦ αἵματος τῶν ἀνθρωποθυσιῶν, δημοσιευθὲν ἀκολούθως διήγειρε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον. Πᾶσαν τὴν τῶν Φαντῆ χώραν, ἀπὸ τῆς ἀποικίας μέχρι τοῦ ποταμοῦ Πράχ, ἔχουσαν περὶ τὰ 85 μίλια πλάτος, εὗρεν ὁ Κ. Φρημάνος κεκαλυμμένην ὑπὸ λαμπροτάτων φυτῶν. Ὁ ποταμὸς Πράχ, κατὰ μὲν τὴν ξηρὰν ἐποχὴν εἶναι μικρὸς, εἰς τὰς βροχὰς ὅμως γίνεται 10—15 πήχεων βαθὺς καὶ ὑπὲρ τὰς 100 πλατύς. Διελθὼν τοὺς λόφους τῶν Ἀσαντινῶν διήρχετο διὰ τῆς Ἀσσὶν, ἣν εὗρεν ὅλην ἔρημον ἐκ τοῦ τελευταίου πολέμου. Μετὰ πολλὰς χρονοτριβὰς, προερχομένας ἐκ τῶν ὑποψιῶν τοῦ βασιλέως, τέλος ὁ Κ. Φρημάνος εἰσῆλθεν εἰς Κουμασσῆν, εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς ὁποίας ὁ Ἀφρικανὸς μονάρχης μετὰ πομπῆς τὸν ὑπεδέχθη. Παρὰ τῷ βασιλεῖ ἦσαν οἱ μεγάλοι ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ὀπαδοί των, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, τινὲς τῶν ὁποίων ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των μεγάλα τεμάχια πεπλατυσμένου ἀργύρου, ἄλλοι εἶχον εἰς χεῖρας ξίφη καὶ ράβδους χρυσᾶς, ἐγχώρια κατασκευάσματα. «Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην εἶδον, λέγει ὁ Κ. Φρημάνος, καὶ τὸ δυνάμενον νὰ ἐξεγείρῃ τὰ μᾶλλον ἰσχυρὰ καὶ θλιβερὰ αἰσθήματα, ἤτοι τοὺς βασιλικοὺς δημίους, κρατοῦντας τὰ αἱμοβαφῆ ἐργαλεῖά των, δι' ὧν ἑκατοντάδες ἢ καὶ χιλιάδες ἀνθρωπίνων ὄντων ἐθυσιάσθησαν ἀποκεφαλισθέντα, καὶ ἐπίσης τὸ μέγα θανατοτύμπανον, τὸ ὁποῖον κρούεται τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ μάχαιρα ἀποχωρίζει τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ ὁποίου ὁ ἦχος προξενεῖ φρίκην.» Τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ὁ ἱεραπόστολος οὗτος ἔφθασεν εἰς Κουμασσῆν συγγενής τις τοῦ βασιλέως εἶχεν ἀποθάνει, τὸ δὲ ἔθος κατὰ τοιαύτας περιστάσεις ἀπῄτει ἀρκετὰς ἀνθρωποθυσίας, ὧν ἐγένετο μάρτυς.

Ἡ πρώτη αὕτη ἐπίσκεψις τοῦ ἱεραποστόλου παρῆξε καλὰ ἀποτελέσματα, καθ' ὃ διεγείρασα καλὰς ἐντυπώσεις εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἀμέσως ἀπεφάσισε τὴν σύστασιν σχολείου καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν βασιλοπαίδων ἐξ Ἀγγλίας. Μετὰ τρία σχεδὸν ἔτη, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1841 ὁ Κ. Φρημάνος συνοδεύων τοὺς ἐξ Εὐρώπης ἐπιστρέφοντας βασιλόπαιδας, ἐπεσκέφθη καὶ δεύτερον τὴν Κουμασσῆν. Ἡ ὑποδοχή, ἧς ἔτυχεν ὑπῆρξε λίαν τιμητική. «Ὁ βασιλεύς,» γράφει ὁ Κ. Φρημάνος, «ἐστάθη ἐνώπιόν μας ἐπί τινα καιρὸν, καὶ παρετήρει τοὺς βασιλόπαιδας Κουανταμισσᾶν καὶ Ἀνσὰχ (ἱσταμένων τοῦ μὲν ἐκ δεξιῶν μου τοῦ δὲ ἐξ ἀριστερῶν μου) ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μὲ πολλὴν συγκίνησιν.» Συνομιλήσας μετὰ ταῦτα ὁ ἱεραπόστολος μετὰ τοῦ βασιλέως ἐξήγησεν εἰς αὐτὸν διατὶ οἱ βασιλόπαιδες ἐπέμφθησαν εἰς Ἀγγλίαν, ἔδειξε τὴν μεγάλην πηγὴν ἐξ ἧς ἡ Ἀγγλία ἀρύεται τὴν δύναμιν καὶ τὸ μεγαλεῖον της καὶ τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ μόνη ἐπιθυμία τῶν συμπατριωτῶν του εἶναι νὰ ἐκχριστιανισθῶσι καὶ πολιτισθῶσιν οἱ Ἀφρικανοί. Ταυτοχρόνως ὁ βασιλεὺς ἔμαθεν ὅτι ἰδιαίτερον ἔργον τῶν ἱεραποστόλων εἶναι ἡ διάδοσις τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὸ κράτος του, διὰ τὸ ὁποῖον τῷ ἐζητοῦντο ἡ βασιλική του προστασία, ὡς προσέτι καὶ ἡ ἄδεια νὰ κτίσωσιν ἴδιον οἶκον· «Θὰ σᾶς προστατεύσω, ἀπήντησε, καὶ θὰ σᾶς δώσω γῆν νὰ κτίσηται οἶκον.» Ἵνα δείξῃ δὲ τὴν βασιλικήν του εὐαρέσκειαν διέταξε νὰ παραταθῇ δημοσίως δεῖπνον Εὐρωπαϊκὸν εἰς τοὺς ἱεραποστόλους.

Πρὶν ἢ ὁ Κ. Φρημάνος ἐγκαταλείψει τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἀσαντινῶν ἔσχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἴδῃ σχολεῖον καταρτιζόμενον καὶ νὰ συγκατοικῇ μὲ τοὺς βασιλόπαιδας καὶ τοὺς ἀνεψιοὺς τοῦ βασιλέως, εἰς μέγαν ἐγχώριον οἶκον, παραχωρηθέντα ἐωσοῦ κτισθῇ ὁ νέος του. Ἡ εὐάρεστος ὅμως τῶν πραγμάτων κατάστασις διήρκεσε μέχρι τοῦ 1867 ὁπότε καὶ ἀπέθανεν ὁ Κουάκου Δουάχ, καθότι ὁ νῦν βασιλεύων διάδοχός του Κουφῆ Καλκάλης, ὄγδοος τῶν βασιλέων, ἅμα ἀνηγορεύθη βασιλεὺς, τὸν Αὔγουστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐκηρύχθη κατὰ τῶν χριστιανῶν, οἵτινες καὶ κατεδιώχθησαν.

Ὁ Κουφῆ Καλκάλης, ὅστις κατὰ μέγα μέρος εἶναι ὁ αἴτιος τῆς νῦν γενομένης εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Ἀφρικῆς αἱματοχυσίας, λέγεται ἄνθρωπος μεγάλης ἱκανότητος ἀλλ' ἄμοιρος ἀνατροφῆς. Ἔχει τὸ ἀνάστημα μέτριον καὶ λεπτὰ τοῦ προσώπου τὰ χαρακτηριστικά· τρέφει πώγωνα μακρύτερον τοῦ συνήθους εἰς τὴν χώραν του. Εἶναι δὲ πολὺ ἐγκρατὴς καὶ λαμβάνει πολὺ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου· εἶναι προσέτι ἐξακουστὸς διὰ τὴν φιλοξενίαν καὶ γενναιοδωρίαν του. Δύναται δὲ νὰ φέρῃ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης 100,000 ἀνδρῶν καὶ νὰ συναθροίσῃ ἐν καιρῷ ἀνάγκης καὶ διπλασίους. Ἡ ἀρχηγία τοῦ στρατοῦ, τοῦ εἰσβαλόντος κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον εἰς τὴν χώραν τῶν Φαντῆ εἶναι ἀνατεθημένη εἰς μέγαν τινὰ εὐγενῆ, διοικητὴν τῆς Βανταμάχης, φρουρίου περιέχοντος τάφους τῶν πρώην βασιλέων καὶ ὅπου φυλάσσεται τὸ βασιλικὸν στέμμα καὶ οἱ πολύτιμοι θησαυροί. Τὸ φρούριον τοῦτο χρησιμεύει προσέτι καὶ ὡς ἡ κυριωτέρα πολεμικὴ ἀποθήκη τοῦ βασιλείου. Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσαντινῶν ἐπισκέπτεται αὐτὸ ἅπαξ τοῦ ἔτους καὶ διαμένει ἐν αὐτῷ ἡμέρας εἴκοσι.

Οἱ Ἀσαντινοὶ εἶναι φυλὴ Ἀφρικανικὴ διακρινομένη ἐκ τῶν ἄλλων κυρίως ἐκ τῆς ὀξείας γενειάδος τὴν ὁποίαν τρέφουσιν οἱ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντες· κατὰ γενικὸν κανόνα πᾶς ἀγένειος θεωρεῖται παρ' αὐτοῖς ὡς ἀκατάλληλος διὰ στρατιώτης. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα παράξενα ἤθη καὶ ἔθιμα ἔχουσι, πλὴν περὶ τούτων ἴσως ἐπανέλθωμεν καὶ πάλιν.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΒΑΪΝΣΒΕΡΓΗΣ

Ἐν Βυρτεμβέργῃ ὑπάρχει πόλις τις μικρὰ ἐπὶ λόφου, ἧς τὸ ὄνομα οὐ μόνον ἡ ἱστορία μετ' ἐπαίνου ἀλλὰ καὶ ἡ ποίησις ἀναφέρουσιν· ὄχι ὅμως τόσον διὰ τὴν γραφικὴν θέσιν της, οὔτε διὰ τοὺς καλούς της ἀμπελῶνας, οὔτε διὰ τοὺς γενναίους ἄνδρας της· ὄχι! τὴν πόλιν ἀνέδειξαν θαυμαστὴν αἱ γυναῖκές της, αἵτινες ἐν τούτοις οὐδέποτε τῆς θέσεως αὐτῶν ἐκινήθησαν, οὔτε τὴν δόξαν τῶν Ἀμαζόνων ἠθέλησαν νὰ μιμηθῶσι.

Τὸ 1140 ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Κονράδος θέλων νὰ κυριεύσῃ τὴν μικρὰν πόλιν Βαϊνσβέργην ἐπολιόρκησεν αὐτήν. Οἱ κάτοικοι μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὸν αὐτοκράτορα ἀντέταξαν γενναίαν ἀντίστασιν. Μὴ δυνάμενοι ὅμως νὰ ὑπομείνωσι τὰς κολοσσιαίας τοῦ ἐχθροῦ των δυνάμεις ἐπὶ τέλους ὑπέκυψαν. Ὁ νικητὴς των Κονράδος ἐξαγριωθεὶς διὰ τὴν τόλμην των ἀπεφάσισε σκληρῶς νὰ θανατώσῃ πάντας τοὺς γενναίους ἐκείνους ἄνδρας.

Εἰς μάτην μεγάλη τις ὁμὰς γυναικῶν παρουσιασθεισῶν εἰς τὸν αὐτοκράτορα ἐζήτουν νὰ μαλάξωσι τὴν καρδίαν του, παριστῶσαι εἰς αὐτὸν τὴν οἰκτρὰν των θέσιν, ἅμα ὡς οἱ ὑπερασπισταὶ καὶ τροφεῖς των ἀφαιρεθῶσιν ἀπ' αὐτῶν τόσον αἰφνηδίως· εἰς μάτην ἐδείκνυον τὰ ἀγήλικα τέκνα των, τὸ αὐτοκρατορικὸν διάταγμα ἐξεδόθη, οἱ ἄνδρες ἔπρεπε ν' ἀποθάνωσι.

Μίαν χάριν ἐν τούτοις ὁ αὐτοκράτωρ παρεχώρησεν εἰς τὰς γυναῖκας. Ἐπειδὴ πᾶσα ἡ πόλις ἀνῆκεν ἤδη εἰς αὐτὸν ὡς νικητὴν, αὐτὸς ἐπέτρεπεν εἰς ἑκάστην τῶν γυναικῶν νὰ λάβῃ ἐκ τῶν πολυτιμωτέρων πραγμάτων τῆς οἰκίας της ὅσα ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ μὲ τὰς χεῖρας ἢ εἰς τὸν ὦμόν της.

— Δῶρον ἄδωρον, ἐκραύγασαν αἱ γυναῖκες, κλαίουσαι τὴν ἀπώλειαν τῶν οἰκιῶν των καὶ τῶν φιλτάτων των. Μετ' ὀλίγον ὅμως γενναία τις καρδία καὶ ἰσχυρὰ διάνοια ἤρχισε νὰ ἐμπνέῃ εἰς τὸς θρηνούσας θάρρος· ψυθυρισμός τις εἰς τὸ ὠτίον ἑκάστης παρῆγεν ὡς ἐκ θαύματος δύναμιν εἰς τὰ μέλη καὶ χρῶμα εἰς τὸ ὠχρὸν πρόσωπον τῶν τῆς Βαϊνσβέργης γυναικῶν.

Τέλος ἡ φοβερὰ ἡμέρα, καθ' ἣν αἱ μὲν γυναῖκες ἔπρεπεν ἀνυπερθέτως νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς των οἱ δὲ ἄνδρες νὰ ὑποστῶσι θάνατον διὰ τὴν ὁποίαν ἀντέταξαν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀντίστασιν, ἔφθασεν. Αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἠνοίχθησαν αἱ δὲ γυναῖκες φορτωμέναι σωρηδὸν ἐξήρχοντο ἐξ αὐτῆς. Ἑκάστη τῶν γυναικῶν ἦτο βαρέως, πολὺ βαρέως φορτωμένη· δὲν ἐσήκονεν ὅμως χρυσὸν, οὔτε ἄργυρον, οὔτε φορέματα ἢ χαλκώματα. Ἑκάστη ἀληθὴς σύζυγος ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὤμων της τὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς ἄνδρα ὡς κτῆμά της, οὗ τὴν ἀσφάλειαν εἶχεν ἐγγυηθῆ ἑνὸς αὐτοκράτορος ὁ λόγος.

Οἱ πολιορκηταὶ ἰδόντες τὸ γινόμενον ἤρχισαν νὰ ὀργίζωνται. Ὁ αὐτοκράτωρ των, ἔλεγον, δὲν ἐνόει τοῦτο. Ἡ πρᾶξις αὕτη, ἐκραύγαζον, ἀναιρεῖ τὸ διάταγμα τοῦ κυρίου μας καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ ἐμποδισθῇ.

Ὁ Κονράδος ὅμως, μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν αὐστηρότητα, δὲν εἶχε καρδίαν λιθίνην. Ὁ λόγος του προσέτι εἶχε δοθῆ· δὲν ἤθελε λοιπὸν νὰ τὸν ἀναιρέσῃ. Οἱ ἄνδρες λοιπὸν ἐσώθησαν, αἱ δὲ γυναῖκες τῆς Βοϊνσβέργης μέχρι τῆς σήμερον κατέχουσιν ἔντιμον θέσιν εἰς τὰς ἀναμνήσεις τῶν συμπολιτῶν των καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος των.

ΠΕΡΙ ΣΗΜΙΤΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ.

Γλῶσσαι Σημιτικαὶ λέγονται αἱ ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Σὴμ λαλούμεναι. Διαιροῦνται δὲ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ εἰς τρεῖς κλάδους· τὸν Ἀραμαϊκὸν, τὸν Ἑβραϊκὸν καὶ τὸν Ἀραβικόν.

Ὁ Ἀραμαϊκὸς κλάδος κατέχει τὸ βόρειον τῆς Συρίας καὶ Μεσοποταμίας, καὶ μέρος τῶν ἀρχαίων βασιλείων τῆς Βαβυλωνίας καὶ Ἀσσυρίας. Μᾶς εἶναι δὲ γνωστὸς κυρίως διὰ δύο διαλέκτων, τῆς Συριακῆς καὶ Χαλδαϊκῆς. Τὸ πρῶτον τῶν δύο τούτων ὀνομάτων δίδεται εἰς τὴν γλῶσσαν ἐν ᾗ διατηρεῖται μετάφρασίς τις τῆς Γραφῆς (Πεσίτο (*) καλουμένη), ἥτις ἐγένετο κατὰ τὴν δευτέραν μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδα, καὶ ἡ πλουσία χριστιανικὴ φιλολογία ἡ χρονολογουμένη ἀπὸ τῆς τετάρτης (2). Ἡ γλῶσσα αὕτη καὶ σήμερον εἰσέτι λαλεῖται, ἀλλὰ πολὺ διεφθαρμένη ὑπὸ τῶν Νεστωριανῶν τῆς Κουρδιστάνης, παρὰ τὰς λίμνας Βὰν καὶ Οὐρμίαν καὶ ὑπὸ Χριστιανῶν τινων τῆς Μεσοποταμίας. Οἱ παρὰ τὴν Οὐρμίαν σταθμεύοντες ἤδη Ἀμερικανοὶ ἱεραπόστολοι κατέβαλον ἀρκετὴν προσπάθειαν ὅπως καλλιεργηθῇ ἡ γλῶσσα αὕτη, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐδημοσίευσαν πολλὰς μεταφράσεις καὶ γραμματικὴν τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσι τῆς νεοσυριακῆς γλώσσης.

Χαλδαϊκὴ ὠνομάσθη ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν οἱ Ἑβραῖοι ἤρχισαν νὰ λαλῶσι κατὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν των. Καίτοι δὲ ἐξεμάνθανον τὴν ἱερὰν τῶν πατέρων των γλῶσσαν δὲν ἐθεώρησαν ἀξίαν περιφρονήσεως οὔτε τὴν διάλεκτον τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτοὺς, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὐ μόνον συνενοοῦντο διὰ φωνῆς ζώσης, ἀλλὰ καὶ βιβλία ἔγραψαν. Τὸ βιβλίον τοῦ Ἔσρα περιέχει τεμάχια Χαλδαϊκὰ σύγχρονα μὲ τὰς σφηνοειδεῖς ἐπιγραφὰς τοῦ Δαρείου καὶ Ξέρξου. Καί τινα δὲ ἐκ τῶν ἠθικῶν βιβλίων, οἷα εἶναι τὰ τοῦ Τωβὶτ καὶ Σειρὰχ, τὰ ὁποῖα μόνον ἑλληνιστὶ διεσώθησαν, εἶναι πιθανώτατον ὅτι συνετάχθησαν πρωτοτύπως οὐχὶ Ἑβραϊστὶ ἀλλὰ Χαλδαϊστί. Τὰ λεγόμενα Ταργοὺμ (3) ἤτοι μεταφράσεις καὶ παραφράσεις τῆς Παλαιᾶς διαθήκης, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς, εἶναι καὶ ἄλλο δεῖγμα τῆς Ἀραμαϊκῆς, ἤτοι τῆς Βαβυλωνίου γλώσσης μεταφερθείσης εἰς Παλαιστίνην. Αἱ ὀλίγαι ξέναι λέξεις αἵτινες ἀπαντῶνται ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, ὡς τὸ Τ α λ ι θ ὰ κ ο ῦ μ ι, Μ α ρ α ν α θ ᾶ, ἀ β β ᾶ, δὲν εἶναι κυρίως ἑβραϊκαὶ ἀλλὰ Χαλδαϊκαὶ ἢ Ἀραμαϊκαί.

Μετὰ τὴν ὑπὸ Τίτου καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων οἱ Ἑβραῖοι ἐξηκολούθησαν γράφοντες ἐν τῇ αὐτῇ διαλέκτῳ. Τὸ Ταλμοὺθ τὸ ἱεροσολυμητικὸν τῆς τετάρτης μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος καὶ τὸ βαβυλώνιον τῆς πέμπτης εἶναι παραδείγματα τῆς Ἀραμαϊκῆς, ὡς ἐγράφετο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῶν μερῶν ἐκείνων, ἂν καὶ πολὺ διεφθαρμένης ὑπὸ ξενικῶν στοιχείων. Ἡ γλῶσσα αὕτη διέμεινεν ἡ φιλολογικὴ γλῶσσα τῶν Ἑβραίων μέχρι τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Ἡ Μασόρα καὶ τὰ κατὰ παράδοσιν σχόλεια, εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ἐγράφησαν περὶ ταύτην τὴν ἐποχήν. Μετὰ ταῦτα οἱ Ἑβραῖοι ἤρχισαν νὰ μεταχειρίζωνται τὴν Ἀραβικὴν ὡς φιλολογικὴν γλῶσσάν των καὶ ἐξηκολούθουν μέχρι τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος. Ἀκολούθως δὲ ἐπανελθόντες εἰς τὴν προπατορικήν των γλῶσσαν ἐμόρφωσαν εἶδός τι νεοεβραϊκῆς τὴν ὁποίαν εἰσέτι μεταχειρίζονται κατὰ τὰς σπουδαίας των συζητήσεις.

Εἶναι περίεργον ὅτ. ὁ Ἀραμαϊκὸς κλάδος τῶν Σημιτικῶν γλωσσῶν, καί τοι ἐν ἀρχῇ ἐλαλεῖτο εἰς τὰ ἰσχυρὰ κράτη τῆς Βαβυλωνίας καὶ Ἀσσυρίας, ἔφθασε μέχρις ἡμῶν διὰ τῆς φιλολογίας τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Χριστιανῶν τῆς Συρίας. Ὅτι ὑπῆρξε Βαβυλώνιος φιλολογία εἶναι ὑπερβέβαιον, καθότι ἡ περὶ τῆς σοφίας τῶν Χαλδαίων φήμη ἦτο ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ ἄνευ τοιαύτης. Ἐὰν δὲ ἀποκτήσωμεν γνώσεις τῆς Βαβυλωνίου φιλολογίας, ταύτας βεβαίως θέλομεν εὕρει ἐν ταῖς σφηνοειδέσιν ἐπιγραφαῖς ταῖς ἐν Βαβυλῶνι καὶ Νινευῇ ἀνακαλυφθείσαις. Αὗται εἶναι γεγραμμέναι ἐν γλώσσῃ Σημιτικῇ. Οὐδεμία περὶ τούτου πλέον ἀμφιβολία ὑπάρχει. Ἂν δὲ καὶ ἡ διαλεύκανσις αὐτῶν κατηνάλωσε πολὺν χρόνον, περισσότερον παρ' ὅσον ἐνομίζετο ὅτι ἀπῃτεῖτο, αἱ προσδοκίαι δὲν ἀνεδείχθησαν φροῦδαι· καθότι ἔν τινι ἐπιστολῇ, χρονολογουμένῃ κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον 1853 ὁ Ἐρρῖκος Ρώλινσον ἔγραφεν

«Ἐπὶ τῶν πλινθίνων πινακιδίων, τὰ ὁποῖα εὕρομεν ἐν Νινευῇ, καὶ τὰ ὁποῖα ἤδη ἀριθμοῦνται κατὰ χιλιάδας, ὑπάρχουσιν ἐπεξηγήσεις σχεδὸν πάντων τῶν ὑπ' οὐρανὸν πραγμάτων. Ἡ τέχνη τοῦ γράφειν, γραμματικαὶ καὶ λεξικά, σημειώσεις, σταθμὰ καὶ μέτρα, διαιρέσεις τοῦ χρόνου, χρονολογία, ἀστρονομία, γεωγραφία, ἱστορία, μυθολογία, γεωλογία, βοτανικὴ κτλ. Πράγματι, ἤδη ἔχομεν εἰς χείρας πλήρη ἐγκυκλοπαιδείαν τῆς Ἀσσυριακῆς ἐπιστήμης.»

Ἐν τούτοις ὑπάρχει καὶ ἄλλο ἰσχνὸν ἀπομεινάριον τῆς ἄλλοτε φιλολογίας τῶν Χαλδαίων ἢ Βαβυλωνίων ἤτοι «τὸ βιβλίον τοῦ Ἀδὰμ» καί τινα ἄλλα συγγράμματα διασωθέντα ὑπὸ τῶν Μενδαϊτῶν ἢ Ναζωραίων, περιέργου τινὸς αἱρέσεως κατοικούσης παρὰ τὴν Βασσόραν. Ἂν δὲ καὶ τὰ συγγράμματα αὐτῶν συνετάχθησαν περὶ τὴν δεκάτην μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ὑποτίθεται ὅτι ὑπὸ τὸ νέων των ἄθλιον σχῆμα ἐμπεριέχουσί τινα ἐκ τῶν ἀρχαίων Βαβυλωνίων διανοημάτων. Οἱ Μενδαῖται οὗτοι πραγματικῶς ἀπεδείχθησαν οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς Ναβαταίους περὶ ὧν λέγεται ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν δεκάτην μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα ἦσαν λαὸς εἰδωλολατρικὸς καὶ διεκρίνοντο ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τοὺς Μωαμεθανούς. Ἐν τῇ Ἀραβικῇ γλώσσῃ τὸ ὄνομα Ναβαταῖοι σημαίνει Βαβυλώνιοι· ὑποτίθεται δὲ ὅτι οἱ Ναβαταῖοι, οἵτινες ἀναφέρονται περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς ὡς λαὸς διακρινόμενος διὰ τὰς ἀστρονομικὰς καὶ γενικῶς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ γνώσεις, ἦσαν οἱ πρόγονοι τῶν Ναβαταίων τοῦ μεσαιῶνος καὶ οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Βαβυλωνίων καὶ Χαλδαίων.

Δεύτερος κλάδος τῆς Σημιτικῆς οἰκογενείας εἶναι ὁ Ἑβραϊκὸς, ὅστις κυρίως ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τῆς ἀρχαίας τῆς Παλαιστίνης γλώσσης ἤτοι τῆς Ἑβραϊκῆς, ἥτις ἐλαλεῖτο καὶ ἐγράφετο ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Μωϋσέως μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Νεμίου καὶ τῶν Μακκαβαίων, ἥτις βεβαίως κατὰ τὸ μακρὸν ἐκεῖνο διάστημα πολλὰς ὑπέστη τροποποιήσεις καὶ πολὺ ἐμίχθη μὲ ἀραμαϊκὰ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας καὶ τῆς ἐμφανίσεως ἰσχυροῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν γειτονικὴν τῆς Συρίας χώραν. Ἡ ἀρχαία γλῶσσα τῶν Φοινίκων, καθόσον ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν των φαίνεται, ἦτο ὁμοιοτάτη μὲ τὴν Ἑβραϊκὴν ὡς καὶ ἡ γλῶσσα τῶν Καρθαγενίων, προσέτι πρέπει νὰ ἀνῆκεν εἰς τὸν αὐτὸν κλάδον.

Ἡ Ἑβραϊκὴ γλῶσσα ὑπεσκελίσθη πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἀραμαϊκῶν διαλέκτων διὰ τῆς πολιτικῆς ὑψώσεως τῆς Βαβυλῶνος καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς Συρίας καὶ ἐπὶ τέλους ἀντεκα-

---

(*) Πεσίτο σημαίνει ἁπλοῦν. Ἡ μετάφρασις αὕτη εἰς ταύτην τὴν γλῶσσαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ καὶ τῆς Νέας ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐγένετο πρὶν τοῦ 200ου μετὰ Χριστὸν ἔτους.

(2) Ἐφραὶμ ὁ Σύρος ἔζη περὶ τὰ μέσα τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος· πλὴν καὶ πολὺ ὑστερώτερον κατὰ τὴν ὀγδόην καὶ ἐννάτην ἑκατονταετηρίδα οἱ Νεστωριανοὶ τῆς Συρίας ἀνεδείχθησαν διδάσκαλοι τῶν Ἀράβων. Ἡ φιλολογία των, ὡς καὶ ἡ διανοητικὴ αὐτῶν ὑπεροχὴ ἤρξαντο νὰ ἐκπίπτωσι κατὰ τὴν δεκάτην. Τὴν τρισκαιδεκάτην ἑκατονταετηρίδα ἀνεδείχθη ὁ Γρηγόριος Βαρεβραῖος (Ἀβουλφαραΐ) ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν του δὲν εὑρέθησαν ἀντάξιοι αὐτοῦ διάδοχοι.

(3) Αἱ ἀρχαιότεραι τῶν μεταφράσεων τούτων εἶναι ἡ τοῦ Ὀγκέλου καὶ ἡ τοῦ Ἰωνάθαν κατὰ τὴν δευτέραν μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδα. Αἱ ἄλλαι εἶναι πολὺ νεώτεραι, νεώτεραι καὶ αὐτοῦ τοῦ Ταλμούθ.

τέστη ὑπὸ τῆς Ἀραβικῆς, ἥτις, ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Παλαιστίνης καὶ Συρίας ἐν ἔτει 636 ἀνεδείχθη σχεδὸν ἡ μόνη γλῶσσα πασῶν τῶν χωρῶν ὅπου ἄλλοτε ἐλαλοῦντο οἱ δύο ἀρχαιότεροι Σημιτικοὶ κλάδοι, ὁ Ἀραμαϊκὸς καὶ Ἑβραϊκός.

Ὁ Τρίτος οὗτος κλάδος, ἤτοι ἡ Ἀραβικὴ, διεδόθη ἐκ τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου ὅπου εἰσέτι λαλεῖται ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν κατοίκων... Τὰ πρῶτα φιλολογικὰ ἔργα τῆς Ἀραβίας εἶναι πολὺ ἀρχαιότερα τοῦ Μωάμεθ, ὀνομάζονται δὲ Μοαλλακὰτ, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀρχαῖα δημοτικὰ ποιήματα περιγράφοντα τὴν ἐν ἐρήμῳ ζωήν. Ὁ Μωάμεθ ἀνέδειξε τὴν Ἀραβικὴν γλῶσσαν νικηφόρου θρησκείας, καὶ ἐπέβαλε τὴν κυριαρχίαν της ἐπὶ τῆς Ἀσίας, Ἀφρικῆς καὶ Εὐρώπης.

Οἱ τρεῖς οὗτοι κλάδοι Ἀραμαϊκὸς, Ἑβραϊκὸς καὶ Ἀραβικὸς, ἔχουσι τόσον στενὴν μεταξὺ αὐτῶν συγγένειαν ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναγνωρισθῇ ἡ κοινὴ αὐτῶν πηγή. Ἑκάστη ρίζα λέξεως ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις γλώσσαις, πρέπει, καθόσον γινώσκομεν, νὰ συνίσταται ἐκ τριῶν συμφώνων· πολυάριθμοι δὲ λέξεις παράγονται ἐκ τῶν ριζῶν δι' ἁπλῆς μεταλλαγῆς τῶν φωνηέντων, διατηρουμένου τοῦ ἐκ συμφώνων σκελετοῦ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀμεταβλήτου. Εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ σφάλλῃ τις εἰς τὴν διάγνωσιν Σημιτικῆς τινος γλώσσης· καὶ τὸ κυριώτερον πάντων εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις Ἀρύαν γλῶσσαν παραγομένην ἐκ Σημιτικῆς, ἢ Σημιτικὴν ἐξ Ἀρύας. Οἱ γραμματικοὶ σχηματισμοὶ εἶναι καθ' ὅλα διάφοροι εἰς τὰς δύο ταύτας τῶν γλωσσῶν οἰκογενείας. Πλὴν τοῦτο δὲν καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ταυτότητα τῆς πηγῆς των, οἱ παραλληλισμοὶ οἵτινες ἐγένοντο τῶν ριζῶν τῶν Σημιτικῶν γλωσσῶν, εἰς τὴν ἁπλουστάτην αὐτῶν μορφὴν πρὸς τὰς ρίζας τῶν Ἀρύων γλωσσῶν σχεδὸν ἀπέδειξαν ὅτι τὰ στοιχεῖα ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων ἦσαν ἐν ἀρχῇ τὰ αὐτά.

Π. Δ.

Φόρος βαρὺς εἶχε τεθῆ πρὸ ἐτῶν εἰς τὸ πιπέριον. Οἱ ἔμποροι οἵτινες ἐμπορεύοντο καὶ τὸ εἶδος τοῦτο ἐσχημάτισαν τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ πωλῶσιν αὐτὸ καθαρὸν καὶ ἄμικτον, διότι, ὡς ἔλεγον, εἰς τὸ ἐμπόριον δὲν συμφέρει. Εἷς τῶν ἐμπόρων τούτων ἦτο καὶ νέος τις κὺρ Σαμουὴλ καλούμενος ὅστις, κατὰ συνέπειαν τῆς κοινῆς ἐμπορικῆς γνώμης, ἔθεσεν ἐντὸς τοῦ καταστήματός του βαρέλλιον, σημειωμένον μὲ τὰ γράμματα Π. Δ. καὶ ἐμπεριέχον ὕλην τινὰ ὁμοίαν μὲ κοπανισμένον πιπέριον, ἐκ τῆς ὁποίας, ρίπτων εἰς τὸ ἀληθὲς, ἐπώλει καὶ αὐτὴν ὡς τοιοῦτον. Κατὰ παράδοσιν ἐμπορικὴν τὸ ἀπόκρυφον Π. Δ. κατεῖχε θέσιν μεταξὺ τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τοῦ καταστήματος· δυνάμει δὲ τῆς αὐτῆς ταύτης ἐμπορικῆς παραδόσεως ἄνθρωποι οἵτινες ἐθεώρουν ἑαυτοὺς τιμίους ἐπώλουν τὴν ὕλην ἐκείνην ὡς πιπέριον! Καθόσον ὅμως ὁ κὺρ Σαμουὴλ προεχώρει εἰς ἡλικίαν αἱ περὶ ἐμπορικῆς τιμιότητος ἰδέαι του ἤρχισαν νὰ μεταβάλλωνται· τὸ δὲ Π. Δ. ἤρχισε νὰ ἐγγίζῃ τὴν συνείδησίν του. Τοῦτο ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἀφορμὴν πολλῶν σκέψεων, μετὰ τὰς ὁποίας ἦλθεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱουσδήποτε λόγους φέρει ὁ θέλων νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πρᾶξιν ταύτην, οὐδέποτε θέλει δυνηθῇ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἄδικος. Ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἠσθάνθη ὅτι οὐδέποτε θὰ εὐλογηθῶσιν οἱ κόποι του ἐωσότου ἡ ὕλη ἐκείνη μένει ἐντὸς τοῦ καταστήματός του. Ὅθεν καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀφανίσῃ τὸ μὲ Π. Δ. σημειωμένον βαρέλλιον. Ἡ ὥρα καθ' ἣν ἔκαμε τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὁ Σαμουὴλ ἦτο ὥρα νυκτὸς βαθείας· ηὐρίσκετο δὲ καὶ μακρὰν τοῦ καταστήματός του, εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐν τούτοις ἐγερθεὶς τὴν ὥραν ἐκείνην μετέβη εἰς τὸ κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἀνοίξας εἰσῆλθε, λαβὼν δὲ τὸ ὑποκριτικὸν βαρέλλιον ἔκλεισε πάλιν. Ἀπομακρυνθεὶς ἀρκετὰ ἤρχισνὰ σκορπίζῃ τὴν ὕλην Π. Δ. μεταξὺ τῆς ἄμμου, μετὰ τὸ ὁποῖον, θραύσας τὸ βαρέλλιον ἐπὶ τῶν λίθων, ἀνεχώρησε πάλιν πρὸς τὴν οἰκίαν του. Πλὴν πόσον ἐλαφρὰ ἦτο ἡ καρδία του! Τότε ἐκατάλαβεν ὅτι ὅτε ἐπώλει τὸ χῶμα ἀντὶ πράγματος ἄλλου εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀκριβὰ, δὲν ἐπώλει, ὡς ἐνόμιζε χῶμα, ἀλλὰ τὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεώς του! Ἀπάτη δεινή! Καὶ ὅμως πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἐμπόρων καὶ πωλητῶν οὐ μόνον ὑποπίπτουσιν εἰς αὐτὴν, ἀλλ' οὔτε κἂν νὰ τὴν παραδεχθῶσιν ὡς ἀπάτην εἶναι διατεθειμένοι. Ἂς μάθωσιν ὅμως ὅτι ἐνόσῳ νοθεύουσι τὰ ὑπ' αὐτῶν πωλούμενα εἴδη, οἱ κόποι των ποτὲ δὲν θὰ εὐλογηθῶσι, καὶ ἂν θέλωσιν, ἂς τὸ

παρατηρήσωσιν. «Τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται,» ὁ δὲ ἐπιχειρῶν νὰ ἀδικήσῃ τοὺς ἄλλους ἑαυτὸν ἀδικεῖ.

—«»ο«»—

ΑΛΗΘΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗ

Ἂν ἕκαστος ἄνθρωπος, ὅστις εἶναι καὶ μέλος τῆς κοινωνίας, ἦτο τόσον καλοανατεθραμμένος κατὰ τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν ὅσον εἶναι κατὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς τρόπους, ἡ κιβδηλότης τοῦ ἐπιτετηδευμένου κόσμου δὲν θὰ ὑπῆρχε. Φράσεις πεπολιτισμέναι τοῦ μᾶλλον στερεοτύπου εἴδους εἶναι ἐνίοτε ἐγκάρδιοι· ἡ δὲ ἐπιθυμία τοῦ νὰ καταστήσῃ τις τοὺς πλησίον αὐτοῦ ἢ τοὺς ξένους του εὐδαίμονας, ἢ νὰ τοῖς παρέξῃ ἀνάπαυσιν, πρέπει νὰ ἦναι ἀληθὴς καὶ καθαρὰ καὶ τότε, πλὴν τότε μόνον, ἡ ἔκφρασις αὐτῆς οὐδόλως βλάπτει. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἁπλῶς ἐκφράζει καλὰ αἰσθήματα, ἐν δὲ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἄλλου λέγει τὰ ἐναντία ἔχει κίβδηλον τὴν ἀνατροφὴν, εἶναι πληγὴ τῆς κοινωνίας· ὁ ἀληθὴς πολιτισμὸς κατοικεῖ τὴν καρδίαν καὶ οὐχὶ ψευδῆ χείλη. Ὥστε ὅστις πράγματι ἀγαπᾷ τὸν ἀληθῆ πολιτισμὸν, ὅστις ἐν εἰλικρινείᾳ ἐπιθυμεῖ τὴν ἰδίαν του πρόοδον καὶ βελτίωσιν ἀνάγκη πᾶσα νὰ μισήσῃ τὸ ψεῦδος καθ' ὅλας του τὰς μορφὰς, εἴτε πολιτικὴν, εἴτε συγένειαν, εἴτε ἐξυπνάδα, εἴτε ὑποκρισίαν, εἴτε ἄλλο τι ὄνομα τῷ δίδουσιν, καθότι ὅπου ὑπάρχει τοῦτο ἐκεῖ ἀνατροφὴ καλὴ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

—«»ο«»—

Η ΔΙΑΒΑΛΛΟΥΣΑ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ γλῶσσα τῆς διαβολῆς οὐδέποτε ἀποκάμει. Δι' ἑνὸς τρόπου ἢ δι' ἄλλου κατορθώνει νὰ εὑρίσκηται εἰς ἀδιάκοπον ἐνασχόλησιν. Ἄλλοτε ρίπτει μέλι καὶ ἄλλοτε φαρμάκι. Νῦν εἶναι πικρὰ, ἀκολούθως γλυκεῖα. Εἰσδύει λάθρα ἢ κάμει ἔφοδον κατὰ τὰς περιστάσεις. Κρύπτει κατάραν ὑπὸ γλυκεῖαν λέξιν καὶ δηλητηριάζει μεταχειριζομένη φράσεις ἀγάπης. Ὁμοία πρὸς τὸν θάνατον ἀγαπᾷ λάμπον σημεῖον. Οὐδέποτε δὲ εἶναι τόσον ἐλεύθερος καὶ εὔγλωττος ὅσον ὅταν δύναται νὰ καταστρέφῃ τὰς ἐλπίδας εὐγενοῦς καρδίας, νὰ ἀμαυρώνῃ τὴν ὑπόληψιν τοῦ καλοῦ καὶ νὰ καταβιβάζῃ ἢ ἀφανίζει τὸν χαρακτῆρα τοῦ γενναίου καὶ ἰσχυροῦ. Ὁποίαν εὐχαρίστην εὑρίσκει ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνὴ εἰς ἔργον τοιοῦτον οὐδέποτε ἠδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἶδός τι ἡδονῆς εἰς αὐτό· διότι ἄλλως δὲν ἤθελον τὸ πράττει. Πάθος τι τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος πρέπει νὰ θεραπεύηται δι' αὐτοῦ. Οὐδεμία ὅμως ψυχὴ ἥτις δὲν ἕρπει χαμαὶ χαίρει εἰς αὐτό. Ἡ διαβολὴ φανερώνει κατάχρησιν, κλίσιν πρὸς τὸ χάος, ἄκραν ἐξαχρείωσιν. Ἀποδεικνύει ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πράττοντος αὐτὴν ὑπάρχει ἀσθένεια, ἐρήμωσις, κακὴ φύσις. Ἡ ἀνατροφὴ καὶ ἡ ἐκπολίτησις οὐδεμίαν κατ' αὐτῆς ἔχουσιν ἰσχύν. Συχνὰ μάλιστα χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ εὐπρεπίζωσι τὴν διαβάλλουσαν γλῶσσαν, νὰ αὐξάνωσι τὴν ἐπιτηδειότητά της, καὶ νὰ τῇ δίδωσι λεπτότητα καὶ στρατηγικότητα.

—«»ο«»—

ΕΞΑΠΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

Ἡ ἐξάπλωσις τῶν γραμμάτων εἰς τὰ κυριώτερα τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἔχει ὡς ἑξῆς κατὰ γερμανικόν τι σύλλον. Ὡς πρὸς τὴν ἀγραμματοσύνην ἡ Ρωσσία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν· ἐν αὐτῇ οἱ ἀγράμματοι εἶναι 96 εἰς κάθε 100. Μετὰ τὴν Ρωσσίαν ἕπεται ἡ Πολωνία, ἔχουσα 91 τοῖς 100 ἀγραμμάτους. Μετὰ τὴν Πολωνίαν πλησιέστατον ἔρχονται ἡ Βλαχία καὶ Μολδαυία, ἡ Ἱσπανία, Πορτογαλία καὶ τὰ πρώην Παπικὰ κράτη. Μετὰ τὰς χώρας ταύτας ἔρχονται ἡ Ἰταλία, ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Αὐστριακὴ Αὐτοκρατορία. Εἰς τὴν Νότιον Ἰταλίαν εἰς 100 κατοίκους μόνον 26 δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν· εἰς δὲ τὴν Οὐγγαρίαν πρὸ ὀλίγων μόνον ἐτῶν ἀπηντῶντο πολλοὶ διδάσκαλοι γινώσκοντες μὲν τὴν ἀνάγνωσιν ἀλλ' ἀγνοοῦντες τὴν γραφήν. Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ οἱ ἀγράμματοι εἶναι 50 τοῖς 100· ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὰ διάφορα αὐτῆς διαμερίσματα οἱ ἀνίκανοι νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ γράφωσιν εὑρίσκονται ἀπὸ 30 ἕως 75 τοῖς 100. Ἡ Ὁλλανδία, Ἐλβετία, Γερμανία, Δανία, Σουηδία καὶ Νορβηγία, εἶναι αἱ χῶρσι καθ' ἃς τὰ γράμματα εἶναι πολὺ ἐξηπλωμένα. Εἰς τὰς τελευταίας μάλιστα (Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν) λέγεται ὅτι ἐκ 1000 κατοίκων μόλις 1 ἀγνοεῖ ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν.

—«»ο«»—

Παράβαλλε ὅ,τι ἐτελείωσες μὲ ὅ,τι ἠδύνασο νὰ τελειώσῃς.

ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙΕΡΓΑ.

ΟΞΟΠΟΛΥΠΟΥΣ.

Δῶρόν τι πολὺ περίεργον προσεφέρθη ἐσχάτως εἰς τὸ ἰχθυοτροφεῖον τοῦ ἐν Παρισίοις κήπου τῆς ἐγκληματίσεως. Τὸ δῶρον εἶναι πολύπους μέδουσα, ἥτις τὴν ἑπομένην ἡμέραν τῆς εἰς τὴν δεξαμενὴν ἐνθέσεώς της ἐσχημάτισε κενὸν πέριξ τοῦ σώματός της καὶ οὕτως ἀπεχωρίσθη ἀπὸ πάντων τῶν γειτόνων της. Πῶς; Τοῦτο διέμενε μυστήριον ἑωσοῦ τὸ ὕδωρ τῆς δεξαμενῆς ὑπεβλήθη εἰς ἀνάλυσιν, διὰ τῆς ὁποίας εὑρέθη ὅτι τὸ ὕδωρ εἶχε μεταποιηθῆ εἰς διόλυσιν ὄξους· ἐφάνη λοιπὸν ὅτι τὸ μαλάκιον ἦτο ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων, ἅτινα καλοῦνται ὀξοπολύποδες, τὸ σῶμα τῶν ὁποίων ἅμα τεθῆ ἐντὸς καθαροῦ ὕδατος ἀμέσως δίδει γένεσιν εἰς ὀξικὴν οὐσίαν. Ἡ φύσις τοῦ ζώου εἶναι πολὺ περίεργος· παράγει οἰνόπνευμα τὸ ὁποῖον μεταποιεῖ εἰς ὄξος. Τὸ δηλητηριῶδες μαλάκιον ἀμέσως ἐξήχθη τῆς δεξαμενῆς καὶ ἐτέθη μόνον εἰς μέγα τι ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἡσύχως δύναται νὰ ἐξακολουθῆ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὀξειδίου του.

ΠΟΝΤΙΚΟΙ ΩΟΚΛΕΠΑΙ.

Πλοίαρχος ἐμπορικοῦ πλοίου, ταξειδεύων ἐμπορευόμενος εἰς τὸν λιμένα τῆς Βοστόνης, ἐν Ἀμερικῇ, ἔχανεν ἀκαταπαύστως ὠὰ ἀπὸ τὴν θέσιν ὅπου τὰ ἐφύλαττεν. Ὑποπτεύθη λοιπὸν ὅτι ἐκ τῶν ναυτῶν τις τὰ ἔκλεπτε· μὴ δυνάμενος ὅμως ἐπὶ πολὺν καιρὸν νὰ συλλάβῃ τὸν κλέπτην ἀπεφάσισε νὰ παραφυλάξῃ αὐτόν· ἑπομένως θέσας ὠὰ εἰς μέρος, τὸ ὁποῖον ἐθεώρει κατάλληλον πρὸς κατόπτευσιν, ἐκρύβη τὴν νύκτα καὶ μετὰ προσοχῆς παρετήρει ἄν τις θὰ ἔλθῃ. Πρὸς μεγάλην του ἔκπληξιν τότε εἶδε ποντικούς τινας νὰ ἔλθωσιν· οὗτοι ἐσχημάτισαν γραμμὴν ἀπὸ τὸ καλάθιον, ἐν ᾧ ἦσαν τὰ ὠά, μέχρι τῆς ὀπῆς των, καὶ διὰ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν των διεβίβαζον ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον τὰ ὠά, μεταφέροντες αὐτὰ οὕτως εἰς τὴν φωλεάν των. Πιστεύομεν ὅτι εἶναι τοῖς πλείστοις γνωστὸν ὅτι οἱ ποντικοὶ ἀφαιροῦσι ὠὰ ἀπὸ τοὺς ὀρνιθῶνας χωρὶς νὰ τὰ θραύωσιν, ἀλλ' ὁ τρόπος δι' οὗ τὰ ἀφαιροῦσι δὲν εἶναι τόσον γνωστοποιημένος.

——«»«»«»——

ΣΚΕΨΙΣ

Σκέπτου μόνος σου, σκέπτου διὰ τὸν ἑαυτόν σου. Εἶναι καλὸν νὰ ἀκούῃς τὰς σκέψεις τῶν ἄλλων ὅταν ἐκφράζωνται αὐτάς, εἶναι εὐχάριστον νὰ λέγῃς τὰ διανοήματά σου, ἀλλ' ὅταν ἦσαι μόνος στάθμιζε καλῶς ὅ,τι ἤκουσας, καὶ σκέπτου ὅ,τι εἶπες. Τοῦτο εἶναι πολὺ χρήσιμον, διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου αἱ ἐσφαλμέναι γνῶμαί σου θέλουσιν διορθωθῆ πολλαὶ βλαβεραὶ ἰδέαι θέλουσιν ἐκριζωθῆ οὕτως ἐν καιρῷ θέλεις ἀναδειχθῆ καλλίτερος ἄνθρωπος. Ὅ,τι δὲ διὰ τῶν περὶ σὲ συμβαινόντων ἀποκτήσῃς, τοῦτο καὶ θὰ μεταδώσῃς εἰς τὴν ἐπερχομένην γενεὰν καὶ οὕτω θέλεις συντείνει εἰς τὸ μέγα καὶ ἔνδοξον, ἔργον τῆς ἀνυψώσεως τῆς ἀνθρωπότητος· λοιπὸν σκέπτου ὅταν μένῃς μόνος σου.

——«»«»«»——

Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ.

Κατὰ τοὺς ἀχαιοτάτους χρόνους αἱ εὐκολίαι τῆς συναλλαγῆς, αἱ σήμερον παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει, ἦσαν ἄγνωστοι. Ἐν τούτοις πάντοτε οἱ ἄνθρωποι συνηλλάσσοντο καὶ πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο μέσα τινά, διαφέροντα κατὰ τὰς ἐποχὰς καὶ τοὺς τόπους. Ἡ διαφορὰ αὕτη, ἡ κατὰ τόπους, ἔτι καὶ σήμερον ὑφίσταται· καὶ αἴτιον εἶναι ὁ διάφορος κατὰ τόπους βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκ τῶν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς περιηγήσεων εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν τόπων ἐκείνων ὅλως διόλου ἀγνοοῦσι τὴν χρῆσιν νομισμάτων, συναλλάττονται δὲ διὰ ὑφάσματος ἢ ἄλλου ἀναγκαίου ἢ καὶ πρὸς κόσμησιν εἴδους.

Περὶ τῆς κατὰ τοὺς μεμακρυσμένους ἐκείνους ἀφ' ἡμῶν χρόνους συναλλαγῆς, ἀναγνόντες ἐν ἀξιολόγῳ περὶ ἀρχαίων ἑβραϊκῶν νομισμάτων διατριβῇ τοῦ Κ. Φρεδερίκου Μάδδεν, μεταφέρομεν τὰ ἑξῆς ὀλίγα.

«Ὑπῆρξαν συγγραφεῖς ἀποδίδοντες εἰς τὸν Τουβὰλ-Κάϊν (Γεν. δ'. 22) τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ μὴ σεσημασμένου νομίσματος· πολλὰ δὲ ἐκ τῶν κιβδήλων Ἑβραϊκῶν νομισμάτων προῆλθον ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς ἐν τῷ Ταλμοὺδ περιγραφῆς αὐτῶν. Λέγεται ὅτι εἶναι τέσσαρες εἰς οὓς ἡ ἐφεύρεσις τοῦ σεσημασμένου νομίσματος δύναται νὰ ἀναφερθῇ. Ὁ Ἀβραὰμ, περὶ οὗ λέγεται ἐν τῇ Γενέσει (ιβ'. 2) «Καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα.» Τὰ νομίσματά του φέρουσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους γέροντα μετὰ γυναικὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νεανίαν μετὰ νεάνιδος. Ἀκολούθως ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, περὶ τοῦ ὁποίου γέγραπται· (Ἰησ. ς'. 27) «καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰησοῦ καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.» Τὰ νομίσματά του φέρουσιν ἀφ' ἑνὸς μέρους ταῦρον καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου βούβαλον κατὰ τὸ γεγραμμένον (Δευτ. λγ'. 17) Πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ καὶ κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ.» Μετὰ τοῦτον λέγεται ὁ Δαυὶδ, κατὰ τὰς λέξεις (Α'. Χρον. ιδ'. 17) «Καὶ ἐγένετο τὸ ὄνομα Δαυὶδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ Κύριος ἔδωκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.» Ταῦτα φέρουσι ποιμενικὴν πήραν καὶ ράβδον ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ πύργον ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, κατὰ τὴν ῥῆτραν (Ἄσμ. δ'. 4) «ὡς πύργος Δαυὶδ τράχηλός σου.» Τέλος ὁ Μαρδοχαῖος, περὶ τοῦ ὁποίου λέγεται (Ἐσθὴρ θ'. 4) «ὁ γὰρ φόβος Μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτούς.» Τὰ νομίσματά του φέρουσιν ἐξ ἑνὸς σάκκον καὶ σποδὸν καὶ ἄλλου χρυσοῦν στέφανον. Νομίσματα ἀπεδόθησαν εἰς τὸν Μωυσῆν, Σαοὺλ καὶ Σολομῶντα· ἀλλὰ συχνὸν ἀπαντᾶται ἐν φέρον τὴν προτομὴν τοῦ Κυρίου, τὸ ὄνομα «Ἰησοῦς» καὶ τὴν θαυμαστὴν ἐπιγραφὴν «ὁ βασιλεὺς Μεσίας ἔρχεται ἐν εἰρήνῃ· ὁ Θεὸς ἐγένετο ἄνθρωπος.»

Ἐν τούτοις ἀδύνατον νὰ ὑποτεθῇ, ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν, ὅτι λαὸς οἷος ὁ ἀρχαῖος Ἑβραϊκὸς, ἀφιερωμένος ὅλως εἰς ζωὴν ποιμενικὴν κατεσκεύασέ ποτε ἴδιον νόμισμα ἢ ἔσχεν αὐτοῦ ἀνάγκην, καθότι τὰ πλούτη του ἀπετελοῦντο ἐκ ποιμνίων. Εἰς τὸ μᾶλλον πεπολιτισμένον ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς ἀρχαιότητος, τοὺς Ἕλληνας, ὧν τὴν βαθμιαίαν ἀνάπτυξιν βλέπομεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, οὐδὲν ἴχνος νομίσματος βλέπομεν κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν ἐποχὴν (900 Π. Χ.)· εἰς τὰς συναλλαγὰς τὰ πάντα ἐτελείωνον διὰ τῆς μεταλλαγῆς. Ποίμνια βοῶν ἦσαν τὰ τῶν πολιτῶν πλούτη, διότι ἡ ἀξία τῶν πραγμάτων ἐξετιμᾶτο μὲ βόας, καὶ τὰ πρόστιμα ἐπληρώνοντο δι' αὐτῶν. Ἡ αὔξουσα συναλλαγὴ τέλος ἐβίασεν αὐτοὺς νὰ εὕρωσι βάσιν, ἥτις νὰ παρέχῃ ὀλιγωτέρας δυσκολίας παρὰ τοὺς βόας, καὶ τοιαύτην εὗρον τὰ πολύτιμα μέταλλα διὰ τὴν ὡραιότητα, τὸ σπάνιον καὶ τὸ ἄφθαρτον αὐτῶν. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑβραῖοι λοιπὸν δὲν εἶναι οἱ μόνοι οἱ μὴ ἔχοντες νόμισμα. Κατὰ τὰς πολλὰς ἀνασκαφὰς τὰς γενομένας ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀσσυρίᾳ καὶ Βαβυλωνίᾳ, μόνον πλίνθοι ἐφ' ὧν εἶναι γέγραμμέναι δωρεαὶ χρημάτων, προσδιοριζομένων μὲ βάρος, εὑρέθησαν εἰς μέγαν ἀριθμὸν (Ρωλινσόνος Ἡρόδοτος τόμ. Α.' σελ. 684). Πρὸ τῆς ὀγδόης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος σεσημασμένον νόμισμα δὲν εἶχεν ἀκόμη κυκλοφορήσει ὡς βάσις ἀξίας καὶ βεβαίως εἰς Παλαιστίνην εἰσήχθη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Σαμαρείας ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων. (721 π. Χ.). Οἱ ἀρχαῖοι τῆς Ἰταλίας λαοὶ ἤλλαζον τὰ χρειώδη μεταχειριζόμενοι πρὸ πάντων χαλκὸν, βόας καὶ πρόβατα. Εἰς τὴν μεγάλην Ἀσίαν τὸ νόμισμα εἰσήχθη αἰῶνας ὕστερον ἀφοῦ ἄλλα ἔθνη μετεχειρίσθησαν αὐτό. Σήμερον χῶραι ὀλίγον εἰς τὸν πολιτισμὸν προκεχωρημέναι μεταχειρίζονται ὡς νομίσματα εἴδη κοσμημάτων, ὡς ὄστρακα, καρφίδας, ὑελία, σαπώνιον κ. τ. λ.»

Καὶ ὅμως ὁ πολιτισμὸς ἐν Ἀνατολῇ φαίνεται ἀρκετὰ προκεχωρημένος καὶ κατ' αὐτὰς εἰσέτι τὰς ἡμέρας τοῦ Ἀβραὰμ, καθότι βλέπομεν τὸν πατριάρχην ἀγοράζοντα τάφον ἀντὶ ἀργυρίου. «Καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραὰμ τῷ Ἐφρὼν τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χὲτ, τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις·» (Γεν. κγ'. 16) ὅπου τὸ ἑβραϊκὸν ῥῆμα, τὸ μεταφραζόμενον ἀπεκατέστησεν, εἶναι ἰσκὼλ καὶ σημαίνει κυρίως ἐζύγισεν, ἐκ τοῦ ὁποίου, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων περικοπῶν τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, καταφαίνεται ὅτι εἰς τοὺς χρόνους τῶν πατριαρχῶν οἱ ἔμποροι μετεχειρίζοντο εἰς τὰς συναλλαγὰς τὸν ἄργυρον ἢ καὶ χρυσὸν οὐχὶ ὅμως εἰς νομίσματα σεσημασμένα κεκομμένον, ἀλλὰ ζυγίζοντες αὐτόν. Πότε δὲ κατὰ πρῶτον ἐφάνησαν τὰ σεσημασμένα νομίσματα θέλομεν προσεχῶς ἐκθέσει δι' ὀλίγων.

Η ΑΜΑΞΑ ΤΟΥ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ.

Ὁ Κ. Λαμαρτῖνος, εἷς τῶν εὐγενεστέρων Γάλλων πολιτικῶν, ὅστις ἔσωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ μεγάλα δυστυχήματα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 διὰ τῆς τόλμης καὶ τῆς φρονήσεώς του, δὲν ὑπῆρξέ ποτε πλούσιος. Ἦτο δὲ τόσον γενναῖος ὥστε οὐδέποτε εἶδε πάσχοντα χωρὶς νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ὅταν ἐγήρασεν ἡ μόνη τοῦ ἐπιθυμία ἦτο ν' ἀποκτήσῃ ἰδικήν του ἅμαξαν, καθότι οὐδὲν ἠὐχαρίστει αὐτὸν ὅσον τὸ νὰ ἐπιβαίνῃ ἁμάξης· κατεσκεύασε λοιπὸν μικρόν τι κιβώτιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔρριπτεν ὅσα ἠδύνατο νὰ οἰκονομήσῃ ἑωσοῦ συνάξει καὶ ἀγοράσει μικράν τινὰ ἅμαξαν. Εἶχε συνάξει δύο περίπου χιλιάδας φράγκα καὶ ἐχρειάζοντο εἰσέτι χίλια, ὅτε ἡμέραν τινὰ γυνή τις πτωχὴ παρουσιάσθη ἐνώπιόν του· ἡ γυνὴ ἦτο χήρα, μήτηρ ἑπτὰ ὀρφανῶν, ἥτις, ἅμα εἰσελθοῦσα εἰς τὸ δωμάτιόν του ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἔχυνεν ἄφθονα δάκρυα, λέγουσα ὅτι δὲν εἶχεν ἄρτον, ὅτι κατέσχον τὰ πράγματά της καὶ ὅτι ἐξέβαλον εἰς τὸν δρόμον τὰ τέκνα της.

— Καὶ πόσα σοὶ χρειάζονται, ἠρώτησεν ὁ Λαμαρτῖνος, πορευόμενος ἡσύχως εἰς τὸ κιβώτιον.

— Χίλια φράγκα, ἀπήντησεν ἡ πτωχὴ μήτηρ.

— Λάβε τα, εἶπεν ὁ γενναῖος ποιητὴς καὶ πολιτικός.

— Ἡ δὲ ἅμαξά σου; ἠρώτησεν εἷς ἐκ τῶν φίλων του τὴν ἑπομένην ἡμέραν.

— Ἄ, φίλε μου, εἶναι καλλίτερον διὰ τὴν ὑγείαν νὰ πηγαίνω πεζός.

—«»«»«»«»—

ΑΥΤΑΠΑΡΝΗΣΙΣ.

Τὸ ἀκόλουθον ἁπλοῦν καὶ μικρὸν, κατὰ τὸ φαινόμενον, συμβὰν ἐξηγεῖ κάλλιον παντὸς λεξικοῦ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως αὐταπάρνησις.

Ὅτε ὁ ἀρχιδιάκονος Χάρης ἦτο καθηγητὴς εἰς τὴν ἐν Καντεβριγίᾳ Σχολὴν τῆς Τριάδος, ἡμέραν τινὰ ἐνῷ παρέδιδεν ἠκούσθη ἡ φωνὴ «Πυρκαϊά!» Ἀμέσως οἱ μαθηταί του ὥρμησαν ἐκτὸς τῆς σχολῆς καὶ σχηματίσαντες γραμμὴν μεταξὺ τοῦ καιομένου κτιρίου, ὄντος πλησίον, καὶ τοῦ ποταμοῦ μετεβίβαζον κάδους πλήρεις ὕδατος ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Ὁ διδάσκαλος φθάσας μετ' αὐτοὺς εὗρεν αὐτοὺς καταγινομένους· εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς γραμμῆς εἶδε νεανίαν τινὰ ἱστάμενον μέχρι τῆς μέσης ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ πληροῦντα τοὺς κάδους· ὁ νεανίας ἐκεῖνος ἦτο πολὺ ἁβρὸς καὶ ἐφαίνετο πάσχων ἀπὸ φθίσιν.

— Πῶς, ἐφώνησεν ὁ καθηγητὴς, σὺ ἐντὸς τοῦ ὕδατος, Στέρλη; σὺ, ὁ τόσον ὑποκείμενος εἰς κρυολόγημα;

— Εἷς ἔπρεπε νὰ ἔμβῃ, ἀπεκρίθη ὁ νεανίας, διατὶ λοιπὸν ὄχι ἐγὼ ὅπως ὁποιοσδήποτε ἄλλος;

Τὸ πνεῦμα τῆς ἀπαντήσεως ταύτης εἶναι τὸ πνεῦμα πάσης μεγάλης καὶ περιφανοῦς πράξεως. Ἡ δειλία καὶ ἡ ψυχρότης λέγει μὲν «Ναὶ, κάποιος πρέπει νὰ πράξῃ τοῦτο,» ἀλλὰ δὲν ἀφίνει τὸν λαλοῦντα καὶ νὰ κινηθῇ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως. Ἡ εὐγένεια τοῦ χαρακτῆρος ὅμως, θεωροῦσα τὴν ἀνάγκην λέγει· «Ναὶ, κάποιος πρέπει νὰ πράξῃ τοῦτο· διατὶ λοιπὸν νὰ μὴ τὸ πράξω ἐγώ;» καὶ ἡ πρᾶξις ἐκτελεῖται ἀμέσως.

—«»«»«»«»—

ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΕΚΠΝΕΟΝΤΩΝ.

Ὑπάρχουσι παραδείγματα καθ' ἃ ἄτομά τινα μακρὰν ἄλλων πεφιλημένων εὑρισκόμενα καὶ οὐδεμίαν γνῶσιν τῆς θέσεως αὐτῶν ἔχοντα, βλέπουσιν ἢ νομίζουσιν ὅτι βλέπουσιν αὐτὰ, καὶ ἀκολούθως πληροφοροῦνται ὅτι ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν εἶδον τὸν πεφιλημένον ἐκεῖνος ἐξέπνεε! Καί τοι ἠκούσαμεν ἰδίοις ὠσὶ παράδειγμα τοιοῦτον, ἀρκούμεθα ὅμως εἰς τὰ ἑξῆς δύο, τὰ ὁποῖα λαμβάνομεν ἐκ τῆς αὐτῆς μὲ τὰ μέχρι τοῦδε ὄνειρα πηγῆς.

Ἐν ἔτει 1857 χαρίεις τις καὶ φίλεργος νεανίας, ἀπεφασίσας νὰ μεταβῇ ἐξ Ἀγγλίας εἰς Αὐστραλίαν, μὲ τὸ μέσον γνωρίμου τινὸς, ἐπεβιβάσθη εἰς πλοῖον ἀπερχόμενον ἐκεῖ. Ὅτε τὸ πλοῖον ἦτο περὶ τὸ μέσον τοῦ πλοῦ του, ἡμέραν τινὰ οἱ ναῦται κατὰ διαταγὴν τοῦ πλοιάρχου, ἔπλυνον τὸ κατάστρωμα, ὁ δὲ νεανίας, ὅστις ἐπεθύμει πάντοτε νὰ ἐργάζηται ἠθέλησε νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς μέρος εἰς τὴν τῶν ναυτῶν ἐργασίαν. Δυστυχῶς ὅμως ἐνῷ εἰργάζετο εἰς τὴν ἄκραν τοῦ πλοίου, ὠλισθήσας ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀμέσως ἔγεινεν ἀφανής. Ἅμα οἱ ναῦται ἐφώνησαν «ἄνθρωπος ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν!» εὐθὺς ὁ κυβερνήτης διέκοψε τὸν δρόμον τοῦ πλοίου, ἀμέσως δὲ τὰ ἀκάτια κατεβιβάσθησαν. Ὁ νεανίας ὅμως, ὅστις πιθανῶς ἐσύρθη ὑπὸ τὸ πλοῖον, δὲν ἀνέβη πλέον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, καὶ οὐδέποτε πλέον ἐφάνη! Ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ τὸν ἐζήτησαν εἰς μάτην, πᾶσα ἐλπὶς περὶ ἀνευρέσεως αὐτοῦ ἐξέλιπε, δι' ὃ καὶ τὸ πλοῖον ἐξηκολούθησε τὸν πλοῦν του. Ὅτε ἡ περὶ τῆς ἀπωλείας ταύτης εἴδησις ἔφθασεν εἰς τὸν φίλον ἐκεῖνον, τῇ

μεσητείᾳ τοῦ ὁποίου ὁ νεανίας ἐπεβιβάσθη εἰς τὸ πλοῖον, ὁ ἄνθρωπος ἠσθάνθη ὅτι ἦτο χρέος του νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς γονεῖς τοῦ ἀπολεσθέντος. Μετέβη λοιπὸν εἰς τὸ μέρος ὅπου τοῦ νεανίου ὁ πατὴρ εἰργάζετο καὶ εὗρεν αὐτόν. Ὁ πατὴρ ἅμα εἶδε τὸν ἄνθρωπον ἐρχόμενον συνωφρυώθη καὶ ἀμέσως ἠρώτησεν ἂν τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ὁ υἱός του ἔφθασεν ἀσφαλῶς εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

— Ναὶ, ἔφθασεν ἀσφαλῶς εἰς τὸν λιμένα.

— Τὸ παιδί μου εἶναι καλά;

— Δὲν ἔχει τίποτε αὐτὸ τώρα.

— Τί, ἦτο ἀσθενές;

— Ὄχι, ὄχι ἀσθενές.

— Τότε ἀπέθανεν.

Ἡ σιωπὴ καὶ τὰ τεθλιμμένα βλέμματα τοῦ ἀνθρώπου ἐβεβαίωσαν τὸν πατέρα περὶ τῆς ἀπωλείας. Ὁ πατὴρ, συνελθὼν ταχύτερον ἢ ὅσον τις περιέμενεν, εἶπε βραδέως·

— Θὰ σᾶς εἴπω τώρα πότε ἀπέθανε. Τότε ἐξάξας σημειωματάριον, ἤνοιξεν αὐτὸ καὶ εἶπεν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν μὲ τὴν ἐκ τοῦ μήκους διαφορὰν, καθ' ἣν ὁ νεανίας ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. Εἶπε δὲ ὅτι γινώσκει τοῦτο ἐκ τοῦ ἀκολούθου συμβεβηκότος. Τὴν σημειωμένην ἡμέραν εἶχε μεταβῆ εἰς τὸν οἶκόν του διὰ νὰ γευματίσῃ. Ὅτε δὲ ἡτοιμάζετο νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, ἡ γυνή του εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον κατατρομασμένη. Εἰδὼν αὐτὴν εἰς ἐκείνην τὴν κατάστασιν ἤρχισε νὰ τὴν ἐρωτᾷ τί ἔχει, ἡ γυνὴ δὲ τὸν ἐβεβαίωνεν ὅτι ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον εἶδε τὸν υἱόν της, ὅστις τὴν ἐκάλει καὶ ὅστις ἀκολούθως ἐχάθη ἀπ' ἐμπρός της. Ὁ πατὴρ κατώρθωσε νὰ διαλύσῃ τὸν φόβον τῆς γυναικὸς, πείθων αὐτὴν ὅτι τοῦτο ἦτο πλάνη τῆς φαντασίας, ἀλλ' ἐσημείωσε τὸ συμβὰν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀπὸ τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός του μετὰ πολλῆς ἀνυπομονησίας περιέμενον εἰδήσεις παρὰ τοῦ υἱοῦ των.

— Τὸ θέρος τοῦ 1832, λέγει ὁ γράψας τὸ ἀκόλουθον συμβὰν, διέτριβον εἰς γραφικόν τι χωρίον τῆς δυτικῆς Ἀγγλίας. Εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον, ἓν περίπου τέταρτον μιλίου μακρὰν τῆς οἰκίας μου, εἶχε πρὸ μικροῦ καθίσει ἀρχαῖός τις συμμαθητὴς, ὅστις πρὸ ὀλίγου εχ ε νυμφευθῇ νέαν τινὰ ἐξ Οὐαλλίας. Συνηνωμένος μὲ τὴν οἰκίαν του ἦτο ἐκτεταμένος τις κῆπος, στολισμένος μὲ ἄνθη καὶ θάμνους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ νέα σύζυγος πολὺ εὐχαριστεῖτο νὰ διέργηται τὸν καιρόν της. Δύο ἀδελφαὶ νεώτεραι τῆς συζύγου ἐλθοῦσαι διέμενον πολὺ μέρος τοῦ θέρους ἐκείνου εἰς τῆς ἀδελφῆς των κατὰ δὲ τὸν Σεπτέμβριον (τὴν πρώτην αὐτοῦ ἑβδομάδα, ἂν δὲν ἀπατῶμαι) ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον καὶ ὁ πατήρ των διὰ νὰ τὰς πάρῃ, ὅστις ἀφοῦ ἔμεινεν ἡμέρας τινὰς, ἀνεχώρησε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Νότειον Οὐαλλίαν, ὄντων ὅλων κατὰ τὸ φαινόμενον ἐν πλήρει ὑγείᾳ. Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ξένων του, μετέβην πρωΐαν τινὰ μεταξὺ τῆς ἐννάτης καὶ δεκάτης ὥρας, πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ φίλου μου, ἐλπίζων ὅτι θὰ εὕρω αὐτὸν, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἦτο ὡραία καὶ θερμὴ, καπνίζωντα μετὰ τὸ πρόγευμά του ὑπὸ τὴν σκιάν. Ὁ ἐκτεταμένος κῆπος, ὅστις περιεφράττετο ὑπὸ τοίχων ὑψηλῶν, εἶχε δύο θύρας, ἐκτὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας εἰσόδων. Τὴν μὲν μίαν ἀριστερὰ τῆς οἰκίας καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὸν ὀπίσθιον τοῖχον, παρὰ τὸν ὁποῖον ἦτο καὶ ἡ ἀναδενδράς. Πλησιεστέρα δι' ἐμὲ, διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν, ἦτο ἡ τελευταία αὕτη, τὴν ὁποίαν ἀνοίξας ἐλευθέρως, ὡς συνήθιζον, εἰσῆλθον. Ἀντὶ τοῦ φίλου μου, καθημένην εἰς τὴν ἀναδενδράδα εἶδον τὴν νέαν σύζυγόν του ὠχρὰν ἀνήσυχον καὶ κατατρομασμένην, καὶ μετὰ δυσκολίας κρατοῦσαν ἑαυτὴν ἐπὶ τοῦ καθίσματος. Ἅμα μὲ εἶδεν ἀνέλαβεν ὀλίγον καὶ μετὰ προθυμίας μὲ ἠρώτησεν ἂν εἶδον τὸν πατέρα της.

— Ἀπὸ τὴν τρίτην τὸ πρωΐ, ὁπότε ἀνεχώρησε μὲ τὰς ἀδελφάς σας, τῇ εἶπον, δὲν τὸν εἶδον πλέον.

— Εἶναι ἐδῶ, ἀπήντησεν, εἶμαι βεβαία ὅτι εἶναι ἐδῶ, καὶ ὅμως δὲν δύναμαι πουθενὰ νὰ τὸν εὕρω.

— Τί λέγετε; τῇ εἶπον, δὲν σᾶς καταλαμβάνω. Ὁ Κ. Μόργαν δὲν ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ ἐδῶ. Εἰξεύρετε ὅτι σήμερον πρέπει νὰ μεταβαίνῃ εἰς Γλούτσεστερ.

— Σᾶς λέγω ὅτι εἶναι ἐδῶ. Τὸν εἶδον, μοὶ ὡμίλησεν ἐδῶ εἰς τὸν κῆπον, δὲν εἶναι ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἀκόμη. Τί νὰ κάμω; Ποῦ νὰ ἦναι; Πάτερ! Πάτερ! καὶ ἐφώναζεν δυνατὰ καὶ ἐπανειλημμένως ὡς βεβαία ὅτι θ' ἀκούσῃ ἀπάντησιν.

Βλέπων ὅτι ἦτο πολὺ συγχυσμένη προσεπάθουν νὰ τὴν ἡσυχάσω, ἀλλὰ δὲν εἴξευρον τί νὰ τῇ εἰπῶ.

— Ἐὰν ὁ πατήρ σας ἦναι ἐδῶ, τῇ εἶπον, ταχέως θὰ τὸν εὕρωμεν· θὰ ἦλθεν ἀπὸ τὴν

ἐμπροσθεινὴν θύραν καὶ ἡ ὑπηρέτρια θὰ τοῦ ἤνοιξεν. Ἂς τὴν ἐρωτήσωμεν.

— Ἐκείνη ἐπῆγε μὲ τὸν σύζυγόν μου εἰς τοῦ Ροῦσσελ, διὰ νὰ φέρωσι μερικὰ φυτὰ τὰ ὁποῖα ἠγόρασε. Δὲν εἶναι κἀνεὶς ἄλλος ἐκτὸς ἐμοῦ εἰς τὸν οἶκον.

— Τότε ποῖος ἤνοιξε τοῦ πατρός σας ;

— Κἀνείς, ἦλθεν ἀπὸ τὴν πλαγίαν θύραν καὶ ἐφώναξε τὸ ὄνομά μου· Ἑλένη ! Ἑλένη ! ἀπήντησεν. Ἤμην ἐνησχολημένη ὅτε ἤκουσα τὴν φωνήν. Σηκώσασα τὴν κεφαλὴν τὸν εἶδον κατὰ πρόσωπον καὶ ἔτρεξα γύρω ἀπὸ τὴν διάβασιν διὰ νὰ τὸν ἐνταμώσω. Τὸν ἔβλεπον τόσον καλὰ ὅσον βλέπω καὶ σᾶς τὴν στιγμὴν ταύτην, ἑωσοῦ ἔφθασα πέραν εἰς τὰς λεπτοκαρυὰς, αἱ ὁποῖαι τὸν ἔκρυψαν ἀπὸ τὰ βλέμματά μου, ἀφοῦ δὲ διῆλθον αὐτὰς ἐκεῖνος δὲν ἦτο ἐκεῖ πλέον καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸν εὕρω πουθενά.

— Παρετηρήσατε ἐντὸς τῆς οἰκίας ;

— Ἐκύτταξα εἰς ὅλα τὰ δωμάτια καὶ ὅλας τὰς γωνίας τῆς οἰκίας καὶ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κήπου. Ὦ ! τί τοῦτο σημαίνει ;

— Εἶναι φαντασία τῇ εἶπον, πιστεύσατε· ἐμείνατε μόνη ἐδῶ καὶ νευρικός τις κλονισμὸς σᾶς ἐτάραξεν.

Ἐμειδίασε πικρῶς καὶ ἀκολούθως ἤρχισε νὰ χύνῃ δάκρυα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ φαινόμενον τὴν ἀνεκούφιζον. Μετ' ὀλίγον ἐγερθεῖσα ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν της. Μετά τινα λεπτὰ ὁ σύζυγός της καὶ ἡ ὑπηρέτρια ἐπανῆλθον. Τότε προσκαλέσας τὸν σύζυγον κατὰ μέρος εἶπον εἰς αὐτὸν τὰ διατρέξαντα. Ἐκεῖνος ἐξέλαβε τὸ πρᾶγμα μικρὸν λέγων ὅτι ἐπειδὴ ἦτο ἀβρὰ καὶ νευρικῆς κράσεως ἐτρόμαξεν ἀπὸ πλάσμα τι τῆς φαντασίας της. Ἐν τούτοις ἀμέσως ἔτρεξε πρὸς αὐτὴν, ἐγὼ δὲ ἀποχαιρετήσας ἐπέστρεψα εἰς τὸν οἶκόν μου.

— Τὴν ἑπομένην πρωΐαν, εὐθὺς μετὰ τὸ πρόγευμά μου, ἀνεχώρησα διὰ τὸν οἶκον τοῦ φίλου μου, κατεχόμενος ὑπὸ στοχασμῶν οὓς μᾶλλον ἠσχυνόμην νὰ φανερώσω. Φθάσας εἰς τὴν ὀπισθίαν θύραν προσεπάθησα νὰ τὴν ἀνοίξω ὡς συνήθιζον· ἀλλ' εὗρον αὐτὴν καλῶς κλειδομένην, ὥστε ἠναγκάσθην νὰ ὑπάγω ἀπὸ τὸν οἶκον, τοῦ ὁποίου φθάσας ἔκρουσα τὴν θύραν. Ὁ φίλος μου ὁ ἴδιος ἦλθε καὶ τὴν ἤνοιξεν· ἐνόησα δὲ ἀμέσως ἀπὸ τὸ ὕψος του ὅτι θλιβερόν τι εἶχε πάθει. Ἡ Ἑλένη ἦτο εἰς τὴν κλίνην της ἀκόμη, μοὶ εἶπε δὲ ὅτι, ἀφοῦ ὅλην τὴν νύκτα ἔμεινεν ἄγρυπνος ἤδη ἐκοιμᾶτο. Διὰ νὰ μὴ τρομάξῃ δὲ ἡ γυνὴ ἀπὸ τὸν κτύπον τοῦ ταχυδρόμου, ἂν οὗτος ἔφερε τίποτε (ἤρχετο δὲ γενικῶς περὶ τὰς ὀκτὼ τὸ πρωΐ) ὁ φίλος μου ἐπῆγε πρὸς ἐντάμωσίν του καὶ ἔλαβεν ἐπιστολὴν ἥτις ἔκειτο ἀνοικτὴ ἐπὶ τῆς τραπέζης. Τὸ ἐμπεριεχόμενόν της τῷ εἶχε προξενήσει μεγάλην ἔκπληξιν. Ὁ Κ. Μόργαν, ὁ πατὴρ τῆς συζύγου του, ἐνῷ ἐνεδύετο διὰ τὸ ταξείδιον περὶ τὴν ἕκτην ὥραν προσεβλήθη ὑπὸ ἀποπληξίας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἔπεσεν ἀναίσθητος ἐπί τινας ὥρας καὶ τέλος ἐξέπνευσε κατὰ τὴν ἐννάτην καὶ τέταρτον, ἤτοι ἀκριβῶς τὴν ὥραν τῆς μυστηριώδους ἐμφανίσεως εἰς τὸν κῆπον.

Ἡ θλιβερὰ εἴδησις ἔπρεπε νὰ φανερωθῇ εἰς τὴν κυρίαν, διὸ καὶ ἐφανερώθη μετὰ πάσης δυνατῆς προφυλάξεως καὶ διὰ τοῦ ἀρίστου τρόπου. Πρὸς ἔκπληξιν ὅμως τοῦ συζύγου μικρὰν μόνον ἐντύπωσιν τῇ ἐπροξένησεν. Ἡ Ἑλένη εἶπεν ὅτι τὸ ἤξευρεν ἀπὸ πρίν, πλὴν εὐτυχῶς δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸν σύζυγόν της δὲν προέβλεπε κακόν τι. Ἦτο δὲ αὕτη τὸ προσφιλὲς τοῦ πατρός της τέκνον, καὶ τὸν ἠγάπα θερμῶς καὶ τὸν ἔκλαυσεν ἐκ βάθους καρδίας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

ΥΠΟ ΙΩΑΝΝΙΝΟΥ ΚΑΙ ΒΑΝ ΓΑΒΕΡ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ Π. Σ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἀνέγνωμεν ἐν τῇ Γαλλικῇ γλώσσῃ τὸ ὡραῖον τοῦτο βιβλίον τόσον μᾶς ἐκέντησε τὴν περιέργειαν καὶ τόσον μᾶς ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον ὥστε ἀληθῶς ἐλυπήθημεν ὅτι δὲν εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλῶσσαν καὶ δὲν ἀναγινώσκεται ὑπὸ πάντων ἡμῶν. Ὅσην δὲ τότε ἠσθάνθαμεν λύπην τόσην, νῦν δοκιμάζομεν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς μεταφράσεως καὶ προσεχοῦς ἐκδόσεως τῆς Ἱστορίας ταύτης ὑπὸ νέου ἀγαπῶντος τὰ γράμματα καὶ τὴν πρόοδον τῆς πατρίδος.

Συγχαίροντες λοιπὸν τῷ νέῳ μεταφραστῇ καὶ ἐκδότῃ διὰ τὸ κοινωφελὲς ἔργον του, παρακινοῦμεν καὶ τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου τούτου βιβλίου, ὅπερ, καί τοι συγκείμενον ἐκ 40 τυπογραφικῶν φύλλων, τιμᾶται μόνον ἓξ (6) φράγκων.